

Advocaat bij verhoor: efficiënt!

Per 1 maart 2016 heeft een verdachte recht op bijstand van een advocaat tijdens zijn verhoor. Hiertegen is lange tijd verzet gevoerd door het Openbaar Ministerie en de opsporingsdiensten. De indruk bestond dat meer verdachten een beroep zouden doen op hun zwijgrecht en de advocaat zou zich inhoudelijk met het verhoor bemoeien, hetgeen de waarheidsvinding zou belemmeren. Overigens dient daarbij direct de kanttekening te worden geplaatst dat een groot aantal officieren van justitie van het Functioneel Parket en FIOD-ambtenaren de afgelopen jaren al geen bezwaar hadden tegen de aanwezigheid van een raadsman of -vrouw tijdens het verhoor.

Uit internationaal onderzoek bleek al jaren dat de rol van de advocaat niet of hooguit slechts tijdelijk tot een toename van zwijgende verdachten leidt. Dit is inmiddels ook bevestigd in Nederlands onderzoek, waaruit kan worden geconcludeerd dat er geen relatie bestaat tussen verhoorbijstand en een beroep op het zwijgrecht, zo staat in het artikel. Er wordt zelfs een aantal voordelen genoemd van de aanwezigheid van de advocaat. Deze kan immers, als hem inzicht wordt verschaft in het bewijs dat tegen de cliënt is verzameld, advies geven over de zaak hetgeen niet altijd zal leiden tot een beroep op het zwijgrecht. Ook fungeert de advocaat als procesbewaker, zodat verhoren minder vaak ongelimiteerd doorgaan zonder duidelijke doelstelling. Ten slotte wordt benoemd dat in het bijzijn van een advocaat minder risicovolle verhoortechnieken worden gebruikt en de raadsman kan aangeven als de verdachte een vraag niet begrijpt of als zijn fysieke of mentale gesteldheid eraan in de weg staat om een verhoor te ondergaan.

Kortom, als de FIOD op de stoep staat met het verzoek om een verhoor af te nemen, zou de discussie over de bijstand van een advocaat tot het verleden moeten behoren.

Het zou mooi zijn als de uitkomsten van dit onderzoek ook worden meegenomen bij getuigenverhoren. Ook in dat kader zal de aanwezigheid van een raadsman, zowel van de verdachte als van de getuige, tot een efficiënter verhoor kunnen leiden. Het is echter nog vaker uitzondering dan regel dat advocaten bij een getuigenverhoor worden uitgenodigd.

Ander onderzoek heeft uitgewezen dat het effectiever blijkt om de waarheid te achterhalen als het bewijs druppelsgewijs of aan het eind van het verhoor kenbaar wordt gemaakt. Toch wordt in het artikel benoemd dat in toenemende mate de 'pre-interview disclosure' wordt toegepast, naar Engels voorbeeld. Nadat de advocaat toestemming heeft gekregen om een verhoor bij te wonen, zijn Engelse verhoorders ertoe overgegaan om de advocaat voorafgaand aan verhoor een deel van het bewijs te onthullen. Dit geeft hem de kans om een inschatting te maken wat de beste proceshouding voor zijn cliënt is.

Hoewel deze 'pre-interview disclosure' een stap in de goede richting is en wellicht in sommige zaken ook een uitkomst is, menen wij dat in fraudezaken niet kan worden volstaan met een deel van het bewijs.

Volledig inzicht in een dossier, zelfs in inbeslaggenomen materiaal dat niet als 'processtuk' is aangemerkt, is noodzakelijk om de proceshouding te bepalen.

Het artikel sluit af met de conclusie dat het verdachtenverhoor niet aan belang heeft ingeboet, maar dat de dynamiek in en rond het verhoor is veranderd, onder meer door de komst van de advocaat. Dit biedt voordelen en nieuwe mogelijkheden. Uiteraard kunnen wij die 'mindset' alleen maar toejuichen.

Bron: [artikel](#) in Tijdschrift voor de Politie van Imke Rispens, Jos Hoekendijk en Marijn van Dijk (recherchepsychologen en verhoordocenten).